

sig ikke gøre; jeg vil tale atter og atter, saa ofte Tiden og Kræfterne tillade mig at tale Sandhedens Sag. Og en Kendsgerning er det, at de Numre af ovennævnte Dagblade, i hvilke jeg har skrevet, har været saa udsolgte, at ikke ét overkomplet Eksempel har været at opnaa for mig selv. — At mine Paastande derved ikke blot har sivet igennem til de fjerneste Afkroge af Landet; men at de der har vundet Tiltro og Tilslutning, viser ikke blot den almindelige Misfornøjelse med Undervisningen og dens Resultater her hjemme, men end mere direkte de Udtalelser af Forældre og Lærere, som møder mig, hvor som helst jeg opholder mig i Danmark. Lærerne er selv de ivrigste til at bede mig skrive mere; thi det store Flertal af Lærere i Danmark, om de end ikke er saa lykkelige selv at kunne rejse ud at høre og se, sidder dog higende og sukkende efter sunde og sande Forbedringer paa Undervisningsomraadet, lettende baade for Lærer og Elev. Lettende derved, at Læreren forlenes med hele den indgaaende, fuldt tilregnede, klare Kundskabsfylde, uden hvilken han med Eleven arbejder gennem Taager, og med det i den levende Methode (*la méthode vivante*) heldbringende, pædagogiske „*Faire simple*“.

Nej, en Lærer er ikke lærd, fordi han besidder den for at undervise i sit Fag fornødne, korrekte og tidssvarende Kundskab, han er det end ikke om den offentlige Mening, i Forbindelse dermed har hædret ham med Tilkendelse af: „den Evne at kunne undervise pædagogisk“, hvilket svarer til det franske „*aptitude au professorat*“, det i Frankrig for enhver Lærer, der skal uddanne Lærere for Staten, uundværlige Diplom.

Skole-Censuren i Frankrig fører imidlertid Undervisningskontrollen langt ud over Diplomet. — Det var ønskeligt, at Undervisningen i Danmark naaede op til lige saa betryggende Tilstande.

For blot at nævne et Eksempel paa Undervisningsautoriteternes vaagende Øje i Frankrig, skal jeg her nævne, at det er *M. le Dr. Paul Passy*\*), Lærer i Engelsk i Paris, af det franske Undervisningsraad forbudt at anvende sit Undervisnings Volapük, o: sin fonetiske Methode, i de franske Statskoler. — Man ser heraf, at Undervisningen af de fremmede Sprog i Frankrig stilles under ligesaa strængt og umiddelbart Tilsyn af Staten som alle andre Undervisningsfag. Man føler overhovedet i Frankrig, at Staten saa vel som Forældre og Lærere har stillet sig ærligt over for den ubestridelige Sandhed, at der begaas Svig mod Barnet og derigennem mod Nationen og Fædrelandet, hver Gang

en af de kostbare Timer af Barnets Læreaar, som aldrig vender tilbage, misbruges, lige meget om Tiden ved Vranglære eller Tant forskertses eller om Barnets Hjerne overbebyrdes.

Dette sidste er dog det værste, og det hos os hyppigst oplevede. Som sagt, Answeret hviler med hele sin Tyngde paa Staten, saa vist som Nationens aandelige og moralske Udvikling er Statens første Op-gave. (Fortsættes).

### Damer alene tilstedes ingen Adgang!

For en Tid siden var der, saa vidt jeg erindrer, nogen, der pegede paa den for Kvindernes Vedkommende lidet smigrende Bestemmelse i Tivolis Love om Udstedelse af Abonnementskort, der ikke tillader en Kvinde at tage Kort, uden hun kan dokumentere sin Dyd og gode Sæder ved at referere til en navngiven Mand. — Det latterlige ser vist alle, om ikke alle ser det for Kvinder *nedværdigende* i en saadan Bestemmelse, — jeg hørte jo nok, der var de Kvinder, som fralagde sig al Interesse for den Sag, men lad dem det. —

Der er vist kun faa naive Sjæle, der tror paa, at den Slags Kvinder, som man ved en Bestemmelse af den Karakter lader, som man udelukker, virkelig bliver udelukkede, nej, tvert imod. —

Dog, det er ikke alene Tivoli, der er saa forsigtig — det gode Eksempel smitter. — I en konservativ Forenings Annoncer læser jeg stadigt: „Damer *alene* tilstedes ingen Adgang“ — nemlig Adgang til Foreningens selskabelige Sammenkomster med Balfalders. —

Nu hænder det imidlertid, naar Aftenen falder paa, og Tiden er omkring de 10 Stykker, at der samler sig et Publikum udenfor den Konservatives Enemærker, som glæder sig over de skønne Toner, der naar ud til dem — man ser endogsaa dansende Sylfider, som ene svinger sig til Valsens Takt udenfor, misundende de lykkelige Medlemmer, som kan gaa ind og ud efter Behag, — men nu kommer Humlen. — Man vover at paastaa, at mangt et „stenhaardt Medlems-hjerte“ bliver saa vidunderligt blødgjort ved Synet af de efter Dansens Glæder tørstende Skønne, at Armen kommer af sig selv — og en, to, tre og et lille bitte Hop, straks er den greben, og snart svæver „han og hun“ til Musikens Toner hen over den fredlyste konservative Estrade. —

Saaledes udelukkes, ja forbydes letfærdige Kvinder Adgang — et praktisk Skalkeskjul for Resten. — *Nicoline.*

### Kvinder og Renlighed.

Fru Erna Juel Hansen har i „Politiken“ for nogen Tid siden skrevet en Artikel om dette Emne, og der er bleven taget skarpt til Genmæle mod det fra mange Sider, og selv i Norge har det vakt Harme og Forbitrelse.

Jeg tror dog, en Del med Urette.

Fruen kunde nok have taget lidt mere hensynsfuldt paa sit Køn; men i Grunden

bør man vide hende Tak, fordi hun vover at røre ved dette Thema.

Thi sandt er det, at Kvinder sørger i Reglen alt for lidt for Hudens og Legemet Pleje; de fleste mener at være i en ganske overordentlig Grad renlige, om de en Gang hver Uge tager et Fodbad, og varme Bade, ja, det er en Luksus, som de næppe tillader sig en Gang om Maaneden. Skal man tro adskillige Badekoners Udsagn, saa er der en overordentlig Mængde, der henlægger den aarlige Rensvask til Pinselørdag; thi Mage til Travlhed er der ikke det hele Aar, da bader Kvinderne til langt ud paa Natten.

Der er i en Del af de Svar, der er indløbne paa Fruens Artikel, særlig bleven fremhævet, at vore Badeanstalter er: for det første saa dyre, at ingen kan ofre ret mange af sine Husholdnings- eller Lomme penge til den Fornøjelse, og dernæst saa ubekvemme og lidet hyggelige, at man foretrækker at vaske sig hjemme.

Mine Damer, selvfølgelig maa De, om De vil fortjene Prædikatet renlig, vaske Dem fra Hoved til Fod hver eneste Dag, men derfor kan De ikke til en sund Hudpleje undvære det varme Bad med en kold Douche mindst en Gang ugentlig. Det nytter ikke, De indvender, at De sidder i en Balje; De skal ikke sidde, men ligge i Badekarret en halv Times Tid for ret at føle det Velvære, Badet giver, og jeg forsikrer Dem for, at den 25 Øre, som det koster, er godt udgivet; mere behøver det nemlig aldeles ikke at koste Dem; thi de billige Badeanstalter i Hindegade ved Rundetaarn og i Blaagaardsgade er renlige og fuldstændigt tidssvarende. Jeg for mit Vedkommende gaar lige saa gerne der som i Tordenskjoldsgade.

En Indsender ankede over den daarlige Betjening i vore Badeanstalter og fremhævede i Modsætning de svenske, og hun har fuldkommen Ret, jeg har selv prøvet dem og var bleven forvænt, det var mig vanskeligt her at føle mig tilrette i Begyndelsen, men bliver man først fast Kunde, saa faar man al den Hjælp, man ønsker ved Badet, med Børstning og lign.

Det kan jo heller ikke nytte at holde os til de dyre Bade eller forlange en Badeanstalt endnu dyrere, lad os først vide, at vi trods Mændene kan fylde dem, vi har, lad os lære at føle den daglige Vaskning og det ugentlige Bad som en Fornødenhed, vi ikke kan undvære; Savnet af det vil da efterlade en Fornemmelse hos os, som naar man op ad Dagen kunde tænke sig at gaa med uvaskede Hænder og Ansigt.

Fru Juel Hansen kender vistnok til de Tilstande, hvorom hun har skrevet.

Jeg mindes i dette Øjeblik, i en fransk Bog, der, om jeg ikke tager fejl, til Efteraaret udkommer i Fruens Oversættelse, at have læst følgende Sætning:

„Plejede hendes Fødder at være rene? Det er saa sjældent paa „la Morgue“, at der særlig maa lægges Mærke dertil.“

„Nej, det plejede de just ikke; men min Colette var i ethvert Tilfælde et kønt Fruentimmer.“

Det er ikke umuligt, at Fru Erna Juel Hansen har tænkt paa denne Tingenes Tilstand i Frankrig og har sagt til sig selv: „ligesaa hos os.“

Det nytter ikke, vi skraaler op og bliver indignerede; lad os hellere se til at blive Reformatorer ogsaa paa dette Omraade

\*) Den i Fortalen til Hr. *Otto Jespersens* franske Læsebog for Begyndere i dansk Skole nævnte, høje, franske Avtoritet!!